

Küçük Devletlerin Kamu Diplomasisi Uygulamaları: Lüksemburg ve Avrupa Birliği Kurucu Üyeliği ¹

Yeliz KULALI MARTİN ²

Başvuru Tarihi: 14.04.2024

Kabul Tarihi: 22.07.2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Öz

Lüksemburg 2586 km²'lik nüfusu ve 660.000 kadar olan nüfusuyla Avrupa'nın kalbinde yer alan küçük bir devlettir. Bu küçük devlet, NATO, Avrupa Konseyi, AGİT, BM gibi birçok uluslararası örgütün kurucu üyesidir ve bunlara 'uluslarüstü' bir yapı olan Avrupa Birliği de dahildir. Coğrafi ve tarihsel koşullarla açıklanabilecek bu üyelikler, ülkenin kamu diplomasisi faaliyetleri açısından da önem taşır. Lüksemburg günümüzde AB nezdinde kamu diplomasisi faaliyetlerini AB kurumları ve başarılı diplomatlar üzerinden gerçekleştirmektedir. Bunun da ötesinde birliğin 'kurucu üyelik' statüsü Lüksemburg'a uluslararası sistemde ayrı bir prestij kazandırmış durumdadır. Çalışma küçük devlet dış politika eğilimlerinden hareketle Lüksemburg'un AB kurucu üyeliği ve bu üyeliğin bir kamu diplomasisi aracına dönüşme nedenlerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lüksemburg, AB, Küçük Devlet Teorisi, Kamu Diplomasisi, Avrupa Çalışmaları

Atf: Kulalı Martin, Y. (2024). Küçük devletlerin kamu diplomasisi uygulamaları: Lüksemburg ve Avrupa Birliği kurucu üyeliği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(Özel Sayı), 113-128.

¹ Bu çalışma etik kurul izin belgesi gerektirmemektedir.

² Galatasaray Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, ykulali@gsu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1548-029X

Public Diplomacy Practices of Small States: Luxembourg and Founding Membership of the European Union

Yeliz KULALI MARTİN³

Submitted by: 14.04.2024

Accepted by: 22.07.2024

Article Type: Research Article

Abstract

Luxembourg, with an area of 2586 km² and its population of 660.000 people is a small state situated in the heart of Europe. This small state is the founding member of many international organisations like NATO, Council of Europe, OSCE, UN and the European Union which is a supranational structure. These memberships can be explained by geographical and historical conditions and are also important for the country's diplomatic activity. Today Luxembourg practices its public diplomacy activities through EU institutions and successful diplomats. Moreover, the status of 'founding member' of the union earns additional reputation to Luxembourg. On the basis of small states' foreign policy tendencies, the present study focuses on Luxembourg's EU founding membership and on the reasons for which said membership became a public diplomacy tool.

Keywords: Luxembourg, EU, Small States Theory, Public Diplomacy, European Studies

³ Galatasaray University, Faculty of Economic and Administrative Sciences, Department of International Relations, ykulali@gsu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1548-029X

Giriş ve Literatür Taraması

Uluslararası İlişkiler disiplininde Lüksemburg, genelde uzmanlar tarafından ‘küçük devlet’ olarak kabul edilir (Frentz, 2010, s. 131; Hey, 2003, s. 75). Bunun ötesinde Thomas Kolnberger, Lüksemburg Büyük Dükalığı’nı “Arketipik küçük devlet” (Kolnberger, 2024, s. 70) olarak nitelendirir. Diğer bir ifadeyle Lüksemburg ‘türünün ilk örneğidir’. Orta-Batı Avrupa’da yer alan, Almanya, Fransa ve Belçika tarafından çevrelenen Lüksemburg, denize kıyısı olmayan, 2586 km²’lik yüzölçümüne sahip, yaklaşık 661.000 nüfusa sahiptir (Luxtoday, 2024). Dezavantaj gibi görünen bu özelliklere rağmen günümüzde bu Dükalık, refah düzeyi, zenginliği ve uluslararası sistemdeki aktif politikalarıyla tanınır. Kolnberger’in Lüksemburg’u arketipik olarak nitelendirmesinin belki de en önemli nedeni coğrafi dezavantajlarına rağmen bu devletin sistemde başarılı ilk küçük devletlerden biri sayılmasıdır.

Özellikle 2010’lu yıllar sonrası daha fazla çalışılmaya başlanan küçük devlet teorileri, başarılı bir örnek sayılan Lüksemburg’u uluslararası sistemde daha görünür kılmıştır. Nicel, niteliksel ve algısal kriterler çerçevesinde çeşitlenen küçük devletler (Tür, Salık, 2017, s. 7), günümüzde özellikle bölgesel çalışmalarda sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Küçük devlet çalışmalarında Tom Crowards, Maurice East, David Vital gibi teorisyenler nicel kriterlere göre sınıflandırma yaparken, Olav Knudsen, Anders Wivel gibi teorisyenler daha çok niteliksel kriterlere odaklanmakta, Jeanne K. Hey, Robert Rothstein, Annette Baker Fox gibi kuramcılar ise algısal yaklaşımı benimsemektedir (Tür, Salık, 2017, s. 7-11). Alandaki çalışmalar genel olarak bu devletlerin nasıl tanımlanabileceği, dış politika eğilimlerinin ne olduğu ya da büyük güçlerle ilişkilerine odaklanmaktadır. Avrupa kıtasının büyük bir bölümünün nicel kriterlere göre literatürde ‘küçük devlet’ sayılabileceği düşünüldüğünde, ayrıca Avrupa entegrasyon sürecinin etkisi göz önüne alındığında, bölgedeki küçük devletlere olan ilgi de artmıştır.

Lüksemburg, nicel, niteliksel ya da algısal kriterlerin bütünü açısından küçük devlet kategorisinde yer alabilecek bir devlettir. Öncelikle Lüksemburg yüzölçümü olarak küçük ve Avrupa kıtasındaki diğer ülkelere göre nüfus oranı az bir devlettir. Diğer yandan, zayıf bir devlet olmasa da özellikle coğrafi koşullarından ötürü bazı alanlarda başka uluslararası aktörlere bağımlıdır. Diğer yandan sektörel bağımlılıklara rağmen Lüksemburg, farklı araçlar yoluyla – çalışmamıza konu olan uluslararası örgütler gibi (Ekşi, 2023, s. 138) – uluslararası sistemde etki yaratabilen bir güce sahiptir. Son olarak Lüksemburg, kendi kendini ‘küçük devlet’ olarak tanımlayan (Santé Luxembourg, 2024); diğer bir ifadeyle hem iç siyasette hem de dış ilişkilerde küçük devlet olarak algılanan bir devlet örneğidir. Lüksemburg üzerine yazılan akademik makale oranı çok azdır. Bu çalışma için yapılan araştırmalar sonucunda Lüksemburg’un kamu diplomasisi üzerine olan başka bir çalışmaya nerdeyse rastlanmamıştır. Bu çerçevede çıkan bulgular genel olarak yazarın kendi analizine dayalıdır.

Küçük devlet çalışmalarına artan ilginin yanında Lüksemburg’u sistemde görünür kılan diğer bir unsur, ülkenin diplomatik başarılarından ileri gelmektedir. Bu diplomatik başarıların kaynağı hem ülkenin yetiştirdiği başarılı diplomatlardan, hem de Lüksemburg’un üye olduğu uluslararası örgütlerle doğrudan ilişkilendirilebilir. Günümüzde Lüksemburg ismi anıldığında akla ilk gelen uluslararası bir örgüt sayılan Avrupa Birliği (AB) kurucu üyeliği, sonrasında da ‘diplomasi’ kavramıdır. Lüksemburg için “raison d’être”⁴ (Frentz, 2010, s. 131) sayılabilecek bu iki unsur, bu çalışmanın da belkemiğini oluşturmaktadır.

Kamu diplomasisi, Szondi tarafından “yabancı halkların kalplerinde ya da akıllarında değişim yaratabilecek kamu iletişimi” (Szondi, 2008, s. 6) olarak ifade edilmiştir. Cull ise kamu diplomasisini “uluslararası bir aktörün yabancı kamuoyuyla etkileşime geçerek uluslararası ortamı yönetme biçimi” (Cull, 2009, s. 12) olarak nitelendirir. Edmund Gullion’un yaklaşımında bu çalışma açısından dikkat çeken ise kavramın “(...) yabancı ülkelerde hükümetlerin kamuoyu oluşturması, (...) iletişim gücünün ağır bastığı diplomatlar ya da gazeteciler

⁴ Türkçesi “Varoluş nedeni” olarak çevrilir.

aracılığıyla iletişim sağlanması, kültürlerarası iletişim süreci” (Cull, 2009, s. 19) olarak tanımlanmıştır. Gullion’un yaklaşımından hareketle Jan Melissen’in de çalışmalarında yer alan diplomasi ve diplomatların kamu diplomasisi açısından rolü, özellikle Lüksemburg gibi ülkeler için önem arz etmektedir. Nitekim, diplomasiyi “eski-yeni” (Melissen, 2005, s. 39) olarak nitelendirilen uluslararası sistemdeki rolü, farklı kültürleri birleştirici ve anlamaya yardımcı olarak tanımlanmış, diplomatlar da bu rol içinde özellikle imaj yönetimi açısından önemli bireyler konumuna yükselmiştir (Melissen, 2005, s. 39-40). Bir önceki paragrafta belirtildiği üzere, kamu diplomasisiyle bağlantılı olarak diplomatların özellikle başarılı diplomatların rolü Lüksemburg gibi küçük devletlerin imajı ve yabancı halklara tanıtımı açısından önemlidir. Bununla birlikte söz konusu çalışma, AB kurucu üyeliğinin Lüksemburg’un kamu diplomasisine nasıl bir katkı sağladığını, aynı zamanda ülkenin kamu diplomasisi için bir araç olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorusuna odaklanmaktadır.

Çalışma belirtildiği üzere AB kurucu üyelerinden Lüksemburg’un kamu diplomasisi faaliyetlerine odaklanmaktadır. Küçük devlet kuramına göre birlik kurucu üyelerinden Fransa, İtalya ve Almanya hariç diğer üç devlet küçük devlet kategorisindedir. Bu nedenle ileriki çalışmalarda Hollanda ve Belçika’nın da kamu diplomasisi faaliyetlerine odaklanmak, küçük devlet çalışmalarına katkı sağlayacaktır. Buna ilaveten, kamu diplomasisi, turizm, ekonomi, kültür, bilim vb. birçok alanda ülkelerin tanınmasına katkı sağladığı ve dış politikayla direkt bağlantılı olduğu için, bu açılardan da Hollanda ve Belçika çalışmalarına fayda katacaktır. Diğer bir ifadeyle, AB üyesi klasik örnekler yerine daha az irdelenen ülkeleri ele almak, hem kuramsal hem uygulamalı alanlara katkı sağlayacaktır. Son olarak, bu alanda yapılacak çalışmalar AB üzerine olan çalışmalara da değer katacaktır.

Çalışmanın ilk kısmında Lüksemburg’un tarihsel süreci ve küçük devlet kuramı üzerinden dış politika bileşenlerine yer verilecek, ikinci kısımda ise örneklem seçimiyle AB entegrasyon süreci, Lüksemburg’un AB’deki konumu ve bunlardan yola çıkarak bu uluslararası örgütün ülkenin kamu diplomasisine katkıları araştırılacaktır. Çalışma araştırma yöntemi olarak kuramsal ve uygulamalı bir çerçevede ilerlemektedir. Ayrıca nitel (kalitatif) ve açıklayıcı (descriptif) nitelikler taşımaktadır. Kuramsal olarak küçük devlet teorisi ve Lüksemburg’un dış politika eğilimleri ele alınırken, uygulamalı kısımda Avrupa Birliği’nin bu ülke için nasıl bir kamu diplomasisi aracına dönüştüğüne yer verilmektedir. Küçük devlet teorisi Lüksemburg gibi küçük devletlerin dış politika tercihlerine anlamlandırma açısından önemli bir alt yapı sunmaktadır. Lüksemburg’un kamu diplomasisi faaliyetlerini ve AB ile olan ilişkilerini ele alan uygulamalı kısım ise, birlik üyelerinin kamu diplomasisi politikalarını açıklamaya yardımcı olmaktadır. “Bu çalışma, kapsamı gereği etik kurul onayı gerektirmemiştir”.

Lüksemburg Tarihi ve Dış Politikasını Belirleyen Faktörler

Lüksemburg ya da ‘Lucilinburhuc kalesi’ (Kolnberger, 2024, s. 70) ismi resmi belgelerde ilk defa 963 yılında görülmüştür. Küçük bir kalenin satış belgesinde geçen bu isim, 14. yüzyıla kadar çeşitli kontların topraklarını genişletmesiyle beraber daha çok anılmaya başlamıştır (Luxembourg Public, 2024). Aynı yüzyılda prestij elde etmeye başlayan kontluk, 1354’te dükalık statüsüne geçmiştir. Dönemin imparatorunun nesli tükenince ülke 4 yüzyıl boyunca Hollanda’nın hakimiyetine girmiş, Burgonyalılar, Habsburglar ve Fransızların topraklarına katıldığı dönemler de olmuştur (Luxembourg Public, 2024). Uluslararası ilişkiler literatüründe kırılma noktalarından biri kabul edilen 1815 yılında Lüksemburg, Napolyon sonrası kağıt üzerinde bağımsız olmakla beraber Hollanda’yla birlik olmuş, 1830 Belçika devrimi sonrası ise bir kısmı Belçika’nın idaresine geçmiştir. Bağımsızlık tarihi olan 1839 yılında bazı topraklar Belçika ve Hollanda’nın himayesinde kalmış, bugünkü sınırlar çizilmiştir. İlk anayasa 1848 tarihlidir (Luxembourg Public, 2024). Ülke halen bu tarihte ilan edilen anayasal monarşi ve parlamenter rejimle yönetilmektedir. Lüksemburg Büyük Dükalığı uzun süre Almanya ve

Hollanda ile bağlarını koparamamıştır. I. Dünya Savaşı sırasında tarafsızlık ilan etse de Alman işgaline maruz kalmıştır. 1921 yılında Belçika ile ekonomik birlik kuran devlet, 1929 ekonomik krizinden oldukça etkilenmiştir (Wurth-Rentier, 1981, s. 88-90).

Lüksemburg, uluslararası örgütlerle yürüttüğü aktif politikalarını ilk olarak 1930lu yıllarda Milletler Cemiyeti çalışmalarında göstermiştir. Küçük devletlerin dış politika eğilimlerinden biri kabul edilen uluslararası örgütlerle işbirliği politikaları (Hey, 2003, s. 5) daha bu dönemden Lüksemburg açısından pragmatik bir tercih olarak karşımıza çıkmaktadır. II. Dünya Savaşı zamanında yine Alman saldırılarıyla mücadele eden ülke, ancak savaş sonrası elde ettiği yardımlarla – Marshall planı gibi – toparlanmış ve modernleşmeye başlamıştır (Luxembourg Public, 2024). Bu verilerden hareketle, Lüksemburg’un dış ilişkilerinin nerdeyse 19. yüzyıldan itibaren siyasi ve ekonomik işbirliklerine dayalı olduğu söylenebilir (Kreins, 2021, s. 115). Yine küçük devletlerin dış politika eğilimlerinden biri kabul edilen ‘tarafsızlık prensibi’ (Hey, 2003, s. 5), özellikle savaş zamanlarında uygulanmaya çalışılsa da, coğrafi dezavantajları ve tarihsel süreci göz önüne alındığında Lüksemburg gibi bir devlet için imkansız hale gelmiştir. Tarihte en az iki kez tarafsızlık prensibinin Lüksemburg’un siyasi yapısını ve toprak bütünlüğünü koruyamayacağı kanıtlanmıştır (Santer, 1986, s. 19). *Realpolitik* açısından bakıldığında Lüksemburg için uluslararası sistemdeki diğer aktörlerle ‘işbirliği’ kaçınılmazdır. Ayrıca yine fiziki koşulları gereği konjonktüre uygun hareket etmek Lüksemburg için bir tercih değil ‘şart’ır (Wurth, 2006, s. 218). Ülke, sistem değişkenlerine göre dış ilişkilerini şekillendirmek zorundadır.

Lüksemburg dış politikasını belirleyen başlıca unsurlar coğrafi koşulları ve tarihidir (Wurth, 2006, s. 217). Aynı durum çalışmanın ikinci kısmında da irdeleneceği üzere ülkenin kamu diplomasisi için de geçerlidir. Lüksemburg’un coğrafi koşullarının bir getirisi olarak dış politikasını belirleyen ilk faktör ‘komşuları’ ve buradan hareketle ‘güvenlik’dir. Öncelikle Avrupa’nın, daha özelinde AB’nin iki başat gücü Fransa ve Almanya Lüksemburg’a sınırdadır ve Wurth’un da tespit ettiği üzere bu iki devletin Lüksemburg dış politikası üzerinde büyük bir etkisi vardır. Fransa ve Almanya’nın tarihsel süreci Lüksemburg’u da çok etkilemiş, ayrıca yukarıda belirtildiği üzere ülke iki defa Alman işgaline maruz kalmıştır (Wurth, 2006, s. 218). Bunun da ötesinde Fransa ve Almanya arasındaki olası gerginlikler ya da savaş potansiyeli Lüksemburg’u da tedirgin etmiş, Avrupa’daki bu iki önemli gücün ‘iyi’ anlaşması Lüksemburg için de bir nevi ‘hayat sigortası’ olmuştur (Hey, 2003, s. 83).

Lüksemburg, üçüncü sınırdış devlet olan Belçika’yla ise uzun süredir ‘Benelux’ siyasi ve ekonomik işbirliği anlaşmasının içindedir. 1921 yılında Belçika ile kurulan ekonomik işbirliği, Hollanda’nın da katılımıyla 1958 yılında Benelüks Ekonomik İşbirliği’ne dönüşmüştür (Britannica, 2024). Aynı birlik 2008 yılında diğer Avrupa devletleriyle ilişkileri güçlendirmek için ayrıca bir anlaşmaya imza atmış, 2012 yılında askeri, 2014 yılında ise sınıraşan konularda yeni işbirlikleri geliştirmiştir (France Diplomatie, 2024).

Benelux birliğinden hareketle Lüksemburg’un dış politikasını belirleyen diğer bir faktörün ‘ekonomi’ olduğu söylenebilir. II. Dünya Savaşı sonrası ülke, önemli bir ekonomik büyüme yaşamıştır. Bu durum kömür – çelik endüstrisinin gelişimine ve yeni sanayileşmeye bağlanır (Dumont, Kies, 2013, s. 1). 1980 sonrası ise çelik sektörünün yerini bankacılık sektörü almıştır. Lüksemburg tüm faaliyetlerinde serbest ticareti geliştirmeyi ve AB ülkeleri başta olmak üzere yeni pazarlar elde etmeyi hedeflemektedir (Hey, 2002, s. 217). Başlıca ithalat ve ihracat partnerleri Almanya, Fransa, Belçika ve Hollanda’dır (Education Luxembourg, 2024). AB’nin kurucu üyeliği ve örgüt içindeki aktif politikalar Lüksemburg’u önemli bir AB merkezi haline getirmiş; AB kurumlarının çoğu merkezinin bu ülkede olması ekonomi açısından da avantaj sağlamıştır. Ticaret yoluyla refah, yatırım ve özel bankacılık yollarıyla uluslararası bir finans merkezi olmak en önemli ekonomik hedefler arasındadır (Frentz, 2010, s. 133). Global Green Growth Institute (GGGI) yakın zamanda Lüksemburg’da bölge bürosu açacağını duyurmuştur (Ambassade de Luxembourg a Paris, 2024) Bu da sürdürülebilir finans merkezlerinden biri olma açısından önemlidir.

Güvenlik, ekonomi, büyük güçlerle ilişkilerin yanında dış politikayı belirleyen diğer bir faktör ‘çoktarafılık’tır. Bu çalışma, Lüksemburg’un AB kurucu üyeliği üzerinden kamu diplomasisine odaklansa da, aslında bu devlet aynı zamanda Avrupa Konseyi, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), NATO ve Birleşmiş Milletler gibi birçok önemli uluslararası örgütün de kurucu üyesidir (C2DH Université de Luxembourg, 2024). Çok tarafılık kapsamında uluslararası örgütlerde aktif politikalar izlemek (Frentz, 2010, s. 133), hukuka saygı ve özellikle Avrupalıların paylaştığı ortak değerleri ön plana çıkarmak, son olarak uluslararası dayanışmayı güçlendirmek (Wurth, 2006, s. 217) Lüksemburg’un odaklandığı noktalar. Bu çerçevede, ülke NATO’nun barış operasyonlarında yer alır, BM’nin kalkınma hedeflerine destek verir. Özellikle BM’deki varlığı giderek yükselen Lüksemburg, Yugoslavya’da UNPROFOR, IFOR, SFOR ve KFOR, Lübnan’da UNIFIL, Afganistan’da ISAF, Mali’de MINUSMA barışı koruma operasyonlarına katılmış, UNESCO ve UNHCR’nin yönetim kurullarında yer almış, ayrıca BM Güvenlik Konseyi’nde 2013-2014 yıllarında geçici üyelerden olmuştur (Frentz, 2010, s. 134-135). Lüksemburg günümüzde Ukrayna ve Filistin’e destek veren ve bu devletlere yardım için birçok projede yer alan toplumlardan biridir (France Diplomatie, 2024).

Yukarıda sayılan uluslararası örgütlerin kurucu üyelikleri, bu örgütler içinde aktif politikalar gütmek ve diğer devletlerle eşit haklara sahip olmak Lüksemburg’u uluslararası sistemde görünür hale getirmektedir. Çok tarafılık politikaları çerçevesinde barış ve yardım operasyonlarında yer almak, uluslararası krizlerde arabuluculuk üstlenmek, uluslararası dayanışmayı desteklemek hem devletin bekası hem de tanıtımı açısından büyük önem taşır. Aynı zamanda ülkenin kamu diplomasisinin de önemli bir aracıdır. Yumuşak gücün bir parçası olarak bir ulusun hükümetinin diğer uluslara iletmiş olduğu direkt mesajları içeren kamu diplomasisi (Sancar, 2014, s. 80; Kavoglu, 2023, s. 42) açısından bakıldığında, Lüksemburg, bütün bu çok taraflı politikalarıyla kendi değerleri ve sistemde edinmek istediği konumla ilgili diğer halklara önemli mesajlar vermektedir.

Bahsedilen bu çoktarafılığın ötesine geçen Lüksemburg için ‘uluslarüstü’ (supranationalism) olmak (Wurth, 2006, s. 223), dış politikayı belirleyen faktörlerin sonuncusu ve bu çalışmaya göre en önemlisidir. Uluslarüstü politikalar direkt AB’yi işaret eder; zira AB, günümüzdeki tek uluslarüstü örgüt sayılmaktadır. AB, Lüksemburg dış politikasında hep önceliklidir (Toute L’Europe, 2024). Lüksemburg’un AB kurucu üyeliği ve AB’deki rolü yine bu çalışmaya göre kamu diplomasisini oluşturan araçların da başında gelmektedir. Çalışmanın ikinci kısmı bu nedenle ülkenin AB ile olan ilişkileri ve bu çerçevede yürütülen kamu diplomasisi faaliyetlerine ayrılacaktır.

AB ile ilişkilere yer vermeden önce, son olarak, Jeanne A.K. Hey’in çalışmalarında yer alan, küçük devletlerin genel dış politika tercihlerine yer vererek, yukarıda tanımlanan Lüksemburg dış politika faktörlerini yorumlamak yerinde olacaktır. Zira, örneğin uluslararası örgütlere üyelik eğilimi, bunun da ötesinde uluslararası örgütleri ‘barınak’ olarak kabul etmek (Thorhallsson ve Steinsson, 2019, s. 24) küçük devletlerin dış ilişkilerinde oldukça sık rastlanan bir durumdur. Bu üyelikler – ki Lüksemburg örneğinde bu ilişki biçimine kurucu üyelik statüsünü de eklemek gerekir – küçük devletlere uluslararası sistemde manevra şansı ve kamu diplomasisi özelinde etki yaratma şansı verir (Hey, 2003, s. 5). Diplomatik ve ekonomik araçları tercih etmek, uluslararası normlar, uluslararası hukuk ve diğer ahlaki değerlere vurgu yapmak, işbirliğini hedeflemek vb. diğer konular da, Lüksemburg’un dış politika tercihlerinde yer alan ve Hey’in genel küçük devlet kuramına uyan yönlerden bazılarıdır (Hey, 2003, s. 5). Bu çalışma her ne kadar uluslararası örgütlerin kurucu üyesi olmanın kamu diplomasisindeki rolünü analiz etmeye odaklansa da, Lüksemburg aynı zamanda bir küçük devlet olduğundan ötürü bir yandan da küçük devletlerin kamu diplomasisi araçları hakkında bilgi vermesi açısından da literatüre katkı sağlamaktadır.

Avrupa Birliği'nin Lüksemburg'un Kamu Diplomasisi Açısından Önemi

Lüksemburg ve Avrupa Birliği

Lüksemburg'un da içinde yer aldığı "altı ülkenin, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu ile Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu kurarak bugünkü temellerini attığı AB, birbirini takip eden çeşitli genişleme ve derinleşme süreçlerinden geçerek, pek çok alanda ortak politikalar uygulayan 27 üyeli uluslararası bir yapıya dönüşmüştür." (T.C. Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı, 2024).

AB, Lüksemburg açısından her zaman pragmatik bir tercihtir (Harmsen, Hogenauer, 2020, s. 1). Lüksemburg, ilk kısımda bahsedildiği üzere geçmişi gereği işbirliğine açık bir siyasi yapıya ve topluma sahiptir. Çoktarafılığın da ötesine geçen AB gibi uluslararası bir yapıya dahil olmak şüphesiz ülkenin tarihsel deneyimlerinden kaynaklanmaktadır. Örneğin, siyasi partiler veya liderler açısından Avrupa bütünleşmesi neredeyse hiç tartışma konusu olmamıştır, kuruluşundan itibaren AB'ne destek doğal bir durumdur (Martinus, 2006, s. 220). II. Dünya Savaşı sonrasında yönetimde olan Lüksemburg hükümeti, hem Avrupa hem de daha geniş çaplı kurulacak olan uluslararası işbirliği çabalarında oldukça aktif politikalar gütmüştür. Uzun süre Dışişleri Bakanı ve Başbakan olarak görev yapan Joseph Bech, bu sürecin mimarı olarak kabul edilir (Harmsen, Hogenauer, 2020, s. 1).

Lüksemburg halkı oldukça 'Avrupalılaştı' bir toplum kabul edilir. Çalışan nüfus birçok dil konuşur ve küçük devlet toprakları düşünülürken her gün çalışmak için yurtdışına çıkmak oldukça normal bir durumdur. Ülkedeki çelik endüstrisi geliştikçe topraklar daha çok göç almış ve Avrupa entegrasyonunun derinleşmesiyle hem yerleşik nüfustaki yabancı oranı hem de yabancı çalışan nüfus giderek artmıştır. Özellikle üç komşu ülke ile olan bu sınıraşan ilişki biçimi Lüksemburg'a eşsiz bir statü kazandırmıştır (Harmsen, Hogenauer, 2020, s. 1). Lüksemburg doğumlu Fransız Dışişleri Bakanı ve AB'nin kurucu babalarından Robert Schuman, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun kuruluşu konusunda Lüksemburg'dan tam destek almıştır; zira o dönemde çelik, ülkenin en önemli ihracat kalemini oluşturuyordu. Lüksemburg, o dönemde çelik endüstrisinde dünya liderleri arasındaydı ve bu durum birliğin kuruluş sürecinde kendisi için oldukça avantaj getirmiştir. Ekonomik konulardaki güçlü pozisyonu, bu küçük ülkeye, az nüfusuna rağmen 1952 yılında 78 sandalyenin dördünü kazandırmıştır (Harmsen, Hogenauer, 2020, s. 5). Maastricht Antlaşması Lüksemburg'un birlik içindeki ekonomik konumunu güçlendirirken, ayrıca başarılı diplomatlarıyla tanınan ülke Gaston Thorn, Jacques Santer ve Jean-Claude Juncker sayesinde üç komisyon başkanı çıkarmıştır. Juncker aynı zamanda 2005-2013 yılları arasında Eurogroup'un başkanlığını üstlenmiştir (Harmsen, Hogenauer, 2020, s. 6).

Lüksemburg küçük, tarafsız ve rekabetçi olmayan yapısıyla Avrupa entegrasyonunun başlangıç merkezi olmayı başarmıştır. Ülke günümüzde Avrupa Parlamentosu Genel Sekreterliği, Eurostat, AB Adalet Divanı, Avrupa Sayıştay, Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Yatırım Fonu, Tüketiciler – Sağlık – Tarım ve Gıda Yürütme Ajansı (CHAFEA), EURATOM Tedarik Ajansı vb. Avrupa kurumlarına ev sahipliği yapmaktadır (Education Luxembourg, 2024; European Union, 2024; Clergie, Gruber ve Rambaud, 2008, s. 114). Bu denli kuruma ev sahipliği yapmak yüksek bir diplomatik beceri gerektirmektedir (Kok, Verbeek, 2020, s. 67). AB kurumlarında görev yapanların sayısı yaklaşık 10.000 civarındadır, bu rakam ülkenin 5%'ine ve toplam işgücünün 2.5%'na denk gelmektedir (Toute l'Europe, 2024). Siyasi coğrafya açısından bakıldığında ise Luxembourg'un bütün bu AB kurumlarına ev sahipliği yapması ülkeyi bir "Siyasi merkez" (Rosière, 2007, s. 184) konumuna taşımaktadır. Diğer bir ifadeyle, bu küçük devlet o denli AB kurumlarıyla özdeşleşmiştir ki, giriş kısmında belirtildiği üzere Luxembourg denildiğinde akla ilk gelen de bu kurumlar olmaktadır. Luxembourg, AB'nin başkentlerinden biridir.

Lüksemburg'un, AB ile ilişkilerinde önemli hedefleri mevcuttur. Bunlardan ilki devletin birlik içindeki saygın konumunu ve göreceli gücünü korumaktır. Bu da aktif yürütülen politikalar, kurumlardaki yüksek profil, başkalarına yardımcı olan ancak kendi çıkarlarını da gözetken bir imajla sağlanmaya çalışılır. İkinci olarak

yukarda bahsi geçen AB kurumlarının merkezlerini korumaya, hatta yenilerinin eklenmesine çalışılır. Nitekim bu kurumların varlığı, ülkeye ekonomik, diplomatik ve kamu diplomasisine yönelik avantajlar sağlar. Buradan hareketle AB ile özellikle ekonomik işbirliğini korumak Lüksemburg'un birlik içindeki öncelikli üçüncü hedefidir (Hey, 2002, s. 214-215).

Lüksemburg, kurucu üyeler ve bir süreliğine üye devletler arasında en küçük devlet olma statüsünü korumuştur. Dolayısıyla bu ülke, bugün çok farklı ağırlıktaki aktörler arasında gerçek eşitliği kabul eden; ayrıca dünyada çok taraflılık ve uluslararası dayanışmanın sağlamaştırılmasını savunan yegane devletlerden biridir (Wurth, 2006, s. 221). Bu durum, Lüksemburg'u birlik üyeleri içinde ayrı bir konuma yükseltmektedir.

Lüksemburg'un Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

Lüksemburg gibi küçük devletler için yumuşak güç unsurlarının kullanımı önceliklidir. Hey'in genellemelerine tekrar gönderme yapmak gerekirse bu kategoride yer alan devletler, sert güç unsurlarından çok ekonomik ve diplomatik araçları ön plana çıkarmaktadır. Bu çerçevede, giriş kısmında belirtildiği üzere diplomasisi, diplomatik araçlar ve diplomatlar Lüksemburg için ayrı bir önem arz eder. Diplomasisi Lüksemburg için bir "gereklilik, gerçeklik ve meydan okuma"dır (Flesch, 1983, s. 145). Güçlü bir ordusu olmayan, özellikle sınırdaş üç komşusuyla iyi geçinmek durumunda olan Lüksemburg için diplomatik başarılar hem uluslararası sistemde etki yaratmasını hem de hayatta kalmasını sağlar. Bu başarıların da en önemli aracı uluslararası örgütler, daha özelinde AB'dir. "AB Lüksemburg'un diplomatik sesini güçlendirmektedir." (Hey, 2002, s. 214).

Lüksemburg'un yurtdışındaki diplomatik temsilcileri siyasi ve ekonomik olmak üzere ikiye ayrılır. Devletin direkt temsilciliğinin olmadığı yabancı ülkelerde ticari haklarını Belçika gözetir – ki bu durum Benelüks ekonomik işbirliğinden ileri gelmektedir. Günümüzde dünyada Lüksemburg'u temsil eden 153 konsolosluk bulunmaktadır (Gouvernement Luxembourg, 2024). Ülkemizde Lüksemburg Büyük Dükalığı Büyükelçiliği Ankara'da bulunmaktadır (bknz. Embassy of Luxembourg in Ankara, 2024)

Lüksemburg kamu diplomasisi, AB çerçevesinde yürütülen faaliyetler haricinde kültürel diplomasisi, bilim diplomasisi, turizm diplomasisi ve ekonomik diplomasiye odaklanır. Bütün kamu diplomasisi faaliyetleri Dışişleri Bakanlığı nezdinde yürütülmektedir (Gouveia, Plumridge, 2005, s. 46). Kültürel diplomasi konusunda özellikle Fransa, Almanya ve Belçika'dan eğitim amaçlı gelen öğrenciler ve Erasmus + programı akla gelirken, medya kanalları da önemli bir yere sahiptir (Geolinks, 2024). Ayrıca başarılı diplomat yetiştiren ülkedeki 'çokdillilik', devletin kültürel diplomasisine de hizmet etmektedir. Lüksemburgca işte, okulda ya da evde en çok kullanılan dildir, ikinci sırada Portekizce gelir, sonrasında Fransızca ve Almanca yer alır. Parlamentoda istenilen dil kullanılabilir. 1984 tarihli bir yasaya göre yargı ve yönetim alanlarında Fransızca, Almanca ve Lüksemburgca kullanılabilir. Eğitimde ise dil derslerinin diğer derslere oranı 50%'dir. Medya sektöründe örneğin haberlerde Lüksemburgca yayına rağmen Fransızca ve Almanca alt yazılı olarak verilir. Aynı durum sinema sektörü için de geçerlidir (Luxembourg Public, 2024). Fransızca ticari ilişkiler, gastronomi ve turizm sektörlerinde yaygın olmakla beraber, Avrupa kurumlarında genelde İngilizce konuşulur. Portekizcenin yaygın olması ise göçmen topluluğun fazla olmasından kaynaklanır (Luxembourg Public, 2024). Kendi halkının birçok dili konuşması haricinde, çoğu uluslararası örgütün önemli merkezlerinin de burada yer alması, çalışan nüfus göz önüne alındığında çok kültürlü bir yapıyı da beraberinde getirir. Bu çerçevede nüfustaki bu dinamizmin, ülkenin kültürel diplomasisine zenginlik kattığı tespitinde bulunulabilir.

Turizm diplomasisi nüfusunun çoğunun yabancı olmasıyla ilişkilendirilir. Turizm, büyük topraklara sahip olmayan ancak 7 kalesiyle UNESCO Dünya Mirasları Listesinde yer alan Lüksemburg için GSMH'nin önemli bir parçasıdır (Geolinks, 2024). Ayrıca ülkede bulunan AB kurumları da oldukça fazla ziyaretçi çekmektedir. Bu kurumlarda çalışanların yabancı topluluklardan olması, ülke içinde ve sınırlarda bir dinamizm yaratmaktadır. Ekonomik diplomasi ise ülkenin yine AB kurumlarına, bankacılık sektörüne ve Benelüks

işbirliğine dayalıdır. Dük Henri'nin kendisi de ülkenin yatırımları ve iş fırsatlarıyla ilgili sık sık medyada yer almaktadır. Ekonomik diplomasi konusunda Lüksemburg, özellikle bankacılık ve uluslararası örgütlerin merkezlerini ön planda tutar. Yabancı nüfusun fazla olması, daha önce de belirtildiği üzere ülkenin ekonomik diplomasisi açısından avantajdır. Yabancı nüfusun iş imkanlarından ve ülke olanaklarından olan memnuniyeti bir nevi Lüksemburg'un tanıtımına da faydalı olmaktadır.

Ekonomik diplomasiyle de bağlantılı olarak bu kısımda son olarak Lüksemburg'un bilim diplomasisi ayağından bahsetmek yerinde olacaktır. Küçük bir devlet olmakla beraber Lüksemburg, uzay madenciliği ve uzay araştırmalarına en çok yatırım yapan ülkelerden biridir. 1980'li yıllardan günümüze uydu operatörlerinden asteroit kaynaklarına Lüksemburg hükümeti oldukça yüklü bir bütçe ayırmaktadır. Öyle ki bu uzay sektörü günümüzde Lüksemburg GSMH'nin 2%'ini oluşturur. Buna alanda çalışan 50 şirket ve 2 araştırma merkezi dahildir. 2017 yılında Lüksemburg uzay hukuku alanında bağlayıcı hükümleri kabul eden ilk Avrupa devleti olmuştur (The Conversation, 2024). Ayrıca 2018 yılında Lüksemburg Uzay Ajansı kurulmuştur ve aktif bir şekilde çalışmalarına devam etmektedir (Luxembourg Space Agency, 2024). Uzay araştırmalarına verilen bu önem ve bütçe, hükümetin bilim diplomasisi uygulamalarına da oldukça çarpıcı bir örnektir. Avrupa'da bu sektöre en çok yatırım yapan ülkelerden biri olarak Lüksemburg, global çapta tanınır hale gelmiştir.

Sonuç olarak Lüksemburg'un uluslararası örgütler ve AB kapsamında yürütülmeyen kamu diplomasisi faaliyetleri turizm, kültür, bilim ve ekonomiye odaklanmaktadır. Küçük bir devlet için bu rastlanan bir durumdur. Bu üçlüye bazı ülkelerde mutfak kültürü de eklenir; ancak Lüksemburg gastrodiplomasisiyle anılan ülkelerden biri değildir. Medya, bankacılık, uzay, eğitim programları gibi araçların ardından çalışmanın özünü oluşturan AB kurucu üyeliğinin kamu diplomasisine katkılarını son kısımda analiz edilecektir.

Lüksemburg Kamu Diplomasisinde AB Etkisi

“Kamu diplomasisinde devlet üstü kuruluşlar, büyük devletler tarafından kendi dış politikalarının zemini olarak kullanılabilir.” (Sancar, 2014, s.106). Aynı durum küçük devletler için söz konusu değildir. Devlet üstü kuruluşlar, diğer bir ifadeyle uluslararası örgütler, Sancar'ın ifadesinin tam aksine küçük devletlerin politikalarını şekillendirebilmektedir. Bu durum genelde olumsuz bir etkileşim biçimi olarak görülmez. Uluslararası örgütler, küçük devletlerin ihtiyaç duyduğu alanlarda destek almasına, sistemde görünür olmasına ve ilerlemelerine yardımcı olmaktadır (Thorhallsson, 2015, s. 1). Lüksemburg gibi başarılı örneklerde, örgüt içinde etkili de olabilmektedirler. Hangi ölçekte olursa olsun, uluslararası örgüt içinde yer alan devletler için “devlet üstü kuruluşların, kamu diplomasisi uygulamalarına katkısı, meşruluk sağlayan önemli bir araç olmalarıyla gerçekleşmektedir” (Sancar, 2014, s. 107). Bu çerçevede AB, Lüksemburg'un diplomatik sesi olarak bir kamu diplomasisi aracına dönüşmüştür.

AB'nin Avrupa'yı birleştirme hedefi başlı başına bir yumuşak güç avantajıdır (Nye, 2005, s. 77). Diğer bir ifadeyle AB'nin örgüt olarak ikna gücü yumuşak güç sayılır (Michalski, 2005, s. 124). Bu kapsamda birliğin kamu diplomasisi faaliyetleri üye ülkeler nezdinde ortak değerlere, barış, demokrasi, uluslararası hukuk, kalkınma, tek pazar, özgürlük, adalet, güvenlik vb. gibi hem birliği hem ülkelerin kendi çıkarlarını ilgilendiren alanlara odaklanmaktadır (Sancar, 2014, s. 238). Birliğin bütün iletişim araçları bu alanlarda faaliyet göstererek imaj ve itibar yönetimi yapmakta, aday ülkeleri teşvik etmekte ve sınıraşan ilişkileri yenilemektedir (Sancar, 2014, s. 237-238). AB kamu diplomasisi faaliyetlerinde AB kurumları kilit konumdadır (Gouveia, Plumridge, 2005, s. 7-8). Bu kurumların dünyayla iletişimi birliğin itibarı açısından çok önemlidir. ‘Çeşitlilik içinde birlik’ imajı (Gouveia, Plumridge, 2005, s. 8), AB'nin en önemli kamu diplomasisi başarılarından biridir.

AB'nin Lüksemburg için bir kamu diplomasisi aracı olmasının en önemli etkenlerinden biri yukarıda değinildiği üzere AB kurumları, bir diğeri de diplomasisidir. Birey düzeyinden incelendiğinde bu konuda diplomatların yeri ayrıdır. Lüksemburg tarihine bakıldığında ülkenin en önemli tanıtımını başarılı

diplomatların yaptığı görülür. Bu diplomatlar arasında Robert Schuman, Jacques Santer ve Jean-Claude Juncker'in konumu ayrıdır. Lüksemburg asıllı Robert Schuman, AB'nin kurucu babalarından olmuş, Lüksemburg eski başbakanı ve eski Avrupa Komisyonu Başkanı Jacques Santer diplomatik bir sembol haline gelmiştir. Yine eski Lüksemburg başbakanlarından ve eski Avrupa Komisyonu başkanlarından Jean-Claude Juncker ise Lüksemburg'un birlik içinde ve global çapta tanınmasında büyük rol oynamıştır. Juncker'in başarısı şu şekilde özetlenir; kendisi ideolojik olmaktan ziyade birleştirici, inanılmaz bir kültüre ve uluslararası ilişkiler bilgisine sahip, iyi bir arabulucu, gerçek bir enternasyonalist, çokdillî ve belki de en önemlisi başarılı bir üslup ve hitap gücüne sahip bir diplomattır (Hey, 2003, s. 90). Santer ve Juncker günümüzde Lüksemburg'un dünya çapında tanınma sebeplerindedir. Bu hem ülke hem de birlik açısından önemlidir. Analiz düzeyleri açısından bakıldığında bu örnekler bireyin sistemdeki başarısını gösterirken, diğer yandan diplomasi özelinde yumuşak gücün etkisini kanıtlamaktadır. AB kurumlarında görev yapmış bu diplomatlar, Lüksemburg'un ve AB'nin kamu diplomasisine direkt hizmet etmiştir. Aynı zamanda ülkenin ve Avrupa entegrasyonunun imajına olumlu katkıda bulunmuştur.

AB kurumları ve diplomatlar haricinde çalışmanın başında değinilen 'kurucu üye' olma statüsüne bu noktada yer vermekte fayda vardır. Uluslararası örgütlere, bunun da ötesinde AB gibi uluslararası bir örgüte üye olmak özellikle küçük devletler için kamu diplomasisinde olumlu etki yaratmaktadır. Ancak buna ilaveten bu tarz örgütlerin kurucu üyesi olmak yabancı halklara daha da önemli bir mesaj vermektedir. NATO, BM, AGİT, AB gibi örgütlerin kurucu üyesi olmak, daha önce Lüksemburg'un dış politika faktörlerinde belirtildiği üzere direkt çoktarafılığa işaret eder. Bu çoktarafılık imajı, uluslararası krizlerde arabuluculuk üstlenme, çeşitli uluslararası örgütlerin merkezi olma, ticari veya siyasi uluslararası işbirliği projelerinde yer bulma konusunda ülkeye avantaj sağlar. Bütünleştirici ve uluslararası dayanışmayı teşvik eden bir imaj kazandırır. Diğer bir ifadeyle, Lüksemburg, yumuşak gücü ilgilendiren birçok alanda ve projede tercih edilen ülke statüsünü kazanır. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrası başa gelen bütün hükümetlerin uluslararası örgüt kurucu üyeliklerine olumlu bakmasının sebeplerinden biri de bu şekilde açıklanabilir. Kurucu üyelik statüsüyle kazanılan prestij, yabancı halklara uluslararası barış ve dayanışma yanlısı bir devlet ve toplum mesajını verir. Bu da, Lüksemburg gibi küçük devletler açısından önemli bir global başarıdır.

Sonuç ve Bulgular

AB'siz bir hayat Lüksemburg için düşünülemez. AB, Lüksemburg'a istikrar, hayat sigortası, ilerleme ve komşularla iyi ilişkiler sunmaktadır (Hey, 2002, s. 214-216). Aynı zamanda Lüksemburg'un küresel sistemde görünür olması, ticaretinin gelişmesi ve global ilişkilerde etki yaratmasına aracı olmaktadır.

Lüksemburg hükümetleri ekonomi, turizm, kültür gibi klasik kamu diplomasisi alanları haricinde ülkenin arabulucu rolünü, çoktarafılığını, işbirliğine ve dayanışmaya açık vizyonunu teşvik unsurları olarak kullanmaktadır (Frentz, 2010, s. 140-143). Lüksemburg, yabancı halklara bu yönleriyle tanıtılmaktadır. Bir anlamda ülke, yumuşak güç unsurlarını bu amaçla da kullanmaktadır. Dünyada olup bitenler Lüksemburg açısından önemlidir; zira bir önceki ifadeye sayılan bütün dış politika tercihleri konjonktüre bağlı uygulanmaktadır. Diğer bir ifadeyle Lüksemburg'un kamu diplomasisi, yine bir küçük devlet olmasının doğal bir sonucu olarak dış dünyaya oldukça bağımlıdır. Diğer bir bağlı olduğu alan ise, çalışmada daha önce belirtildiği üzere AB'nin kendi uyguladığı ve ön plana çıkardığı kamu diplomasisi uygulamalarıdır.

AB'nin kurucu üyelik statüsü, aynı zamanda bu devletin kamu diplomasisine önemli katkılar sağlamıştır. Uluslararası dayanışma, barış ve işbirliği sembolü olma rolü üstlenen uluslararası AB, Lüksemburg kurucu üyelere biri olduğu için, aynı hedefleri yabancı halklara teşvik ettiği imajını yaratmaktadır. Birliğin hedefleri bir anlamda kurucu üyelere de hedefleridir. Diğer bir ifadeyle, böyle bir örgütün kurucu üyesi olmak, hatta başka uluslararası örgütlerin de kurucu üyesi olmak birleştirici küresel bir aktör imajı yaratmaktadır. Toplumsal ve küresel değerlere önem veren Lüksemburg halkı için bu statü çok da şaşırtıcı değildir.

Yukarda bahsedilen imaj, Lüksemburg'un başarılı bir küçük devlet olduğunun da kanıtı niteliğindedir. Lüksemburg küçük devlet olmasından kaynaklanan coğrafi zorluklarını yabancı halkların ilgisini çekebilecek enstrümanlara dönüştürebilmiştir (Hey, 2003, s. 83). Bunlar ticari alanda iyi bir pazar, kaliteli eğitim, diplomatik beceri ve Avrupa entegrasyonuna verilen destek olarak özetlenebilir (Hey, 2003, s. 83). Bütün bu araçlar ülkenin kamu diplomasisine hizmet etmektedir. Hey'in ifadesiyle "Lüksemburg, küçük olmanın işe yaradığı bir örnektir" (Hey, 2003, s. 92).

Sonuç olarak günümüzde "Avrupa'nın küçük evreni" (Luxembourg Public, 2024) sayılabilecek Lüksemburg, geleneksel kamu diplomasisi faaliyetleri yanında AB'nin kamu diplomasisi faaliyetlerini de uygulamakta, ayrıca kurucu üye olma statüsünü etkin bir kamu diplomasisi – yumuşak güç – aracı olarak kullanmaktadır. AB kurumları ve başarılı diplomatlar da yine kamu diplomasisine katkı sağlayan araçlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kaynakça

- Ambassade de Luxembourg a Paris. (2022). Déclaration de Jean Asselborn. Erişim adresi: <https://paris.mae.lu/fr/actualites/2022/declarationjeanasselbornpolitiqueetrangereeteuropeennechambredesdeputes.html>.
- Britannica. (2024). Benelux. Erişim adresi: <https://www.britannica.com/topic/Benelux>.
- C2DH Université de Luxembourg. (2024). *Emergence de la nouvelle diplomatie luxembourgeoise*. Erişim adresi: <https://www.c2dh.uni.lu/events/lemergence-de-la-nouvelle-diplomatie-luxembourgeoise>.
- Clergie, J., Gruber, A. ve Rambaud, P. (2008). *L'Union Européenne*, Paris: Dalloz.
- Cull, N. (2009). Public diplomacy before Gullion, N. Snow ve P.Taylor (Ed.), *Routledge Handbook of Public Diplomacy* içinde (s. 19-63). New York: Routledge.
- Cull, N. (2009). *Public diplomacy: Lessons from the past*, Los Angeles: Figueroa Press. Erişim adresi: <http://kamudiplomasisi.org/pdf/kitaplar/PDPerspectivesLessons.pdf>.
- Dumont, P. ve Kies, R. (2013). *History of Luxembourg*, Luxembourg University, Erişim adresi: <https://orbilu.uni.lu/bitstream/10993/21880/1/Europa%20world%20yearbook.final.docx>.
- Education Luxembourg. (2018). La politique étrangere du Luxembourg. Erişim adresi: https://portal.education.lu/Portals/77/PDF/FOR_Au%C3%9Fenpolitik_20191115.pdf?ver=2019-12-18-103903-437
- Ekşi, M. (2023). *Klasik diplomasiden kamu diplomasisine yeni yöntem ve araçlar*. Ankara: Nobel.
- Embassy of Luxembourg in Ankara. (2024). Erişim adresi: <https://ankara.mae.lu/en.html>.

- European Union. (2024). Luxembourg country profile. Erişim adresi: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-countries/luxembourg_en.
- Flesch, C. (1983). La diplomatie luxembourgeoise: Nécessité, réalité et défi, *Studia Diplomatica*, 36(2), 145-162. Erişim adresi: https://sip.gouvernement.lu/dam-assets/publications/bulletin/1983/BID_1983_3/BID_1983_3.pdf.
- France Diplomatie. (2024). Présentation du Luxembourg. Erişim adresi: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/luxembourg/presentation-du-luxembourg/>.
- Frentz, J. (2010). The foreign policy of Luxembourg, R. Steinmetz ve A. Wivel (Ed.), *Small states in Europe* içinde (s. 131-147). Surrey: Ashgate.
- Geolinks. (2024). Fiche Grand Duché du Luxembourg. Erişim adresi: <https://geolinks.fr/geopolitique/fiche-risque-pays-grand-duche-du-luxembourg/>.
- Gouvernement Luxembourg. (2024). Missions diplomatiques et consulaires Luxembourg. Erişim adresi: <https://mae.gouvernement.lu/fr/missions-diplomatiques/missions-diplomatiques-et-consulaires-luxembourgeoises.html>.
- Gouveia, P. ve Hester, P. (2005). *European infopolitik: Developing EU public diplomacy strategy*, UK: The Foreign Policy Centre. Erişim adresi: <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/kitaplar/EUpublicdiplomacystrategy.pdf>.
- Harmsen, R. ve Hogenauer, A. (2020). Luxembourg and the European Union, *Oxford Research Encyclopedia of Politics* içinde (s.1-21). UK: Oxford. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1041>.
- Hey, J. A. K. (2002). Luxembourg's foreign policy: Does small size help or hinder?, *The European Journal of Social Science Research*, 15 (3), 211-225. <https://doi.org/10.1080/1351161022000027621>.
- Hey, J. A. K. (2003). Luxembourg: where small works (and wealthy doesn't hurt), J.A.K. Hey (Ed.), *Small States in World Politics* içinde (s.75-95). London: Lynne Rienner.
- Hey, J. A. K. (2003). Introducing small state foreign policy, J.A.K. Hey (Ed.), *Small states in world politics* içinde (s. 1-13). London: Lynne Rienner.
- Kavoğlu, S. (2023). Türkiye'nin kamu diplomasisi panoraması: Uygulayıcı kurumlar üzerine bir inceleme, E. Köksoy ve S. Kavoğlu (Ed.), *Türkiye perspektifinden kamu diplomasisi* içinde, Ankara: Nobel.
- Kok, N. ve Verbeek, B. (2020). Individual leadership and effective small state foreign policy: Luxembourg and the seat of the European institutions, *Acta Polit*, 55, 67-85. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/326018778_Individual_leadership_and_effective_small_state_foreign_policy_Luxembourg_and_the_seat_of_the_European_institutions.

- Kolnberger, T. (2024). Forever small?, T.Kolnberger ve H. Koff (Ed.), *Agency, security and governance of small states* içinde (s.64-84). London: Routledge. Erişim adresi: <https://www.routledge.com/Agency-Security-and-Governance-of-Small-States-A-Global-Perspective/Kolnberger-Koff/p/book/9781032410487>.
- Kreins, J. (2021). *Le Grand-Duché dans l'intégration européenne*, Paris: Presses Universitaires de France. Erişim adresi: <https://www.cairn.info/histoire-du-luxembourg--9782715407350-page-115.htm>.
- Luxembourg Public. (2024). Tout savoir sur le Grand Duché de Luxembourg. Erişim adresi: <https://luxembourg.public.lu/dam-assets/publications/tout-savoir-sur-le-grand-duche-de-luxembourg/tout-savoir-sur-le-grand-duche-de-luxembourg-tc.pdf>.
- Luxembourg Space Agency. (2024). A new era for space development. Erişim adresi: <https://space-agency.public.lu/en/agency/lisa.html>.
- Luxtoday. (2024). Luxembourg population. Erişim adresi: <https://luxtoday.lu/en/knowledge/luxembourgs-population-in-2024>.
- Martinus, F. (2006). Luxembourg: Balancing EU and national interests. *The Treaty of Nice* içinde (s.219-225). Brill: Nijhoff. Erişim adresi: https://brill.com/display/book/edcoll/9789047417484/Bej.9789004148208.i-564_012.xml.
- Melissen, J. (2005). *The new public diplomacy – soft power in IR*, New York: Palgrave. Erişim adresi: https://culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/soft_power/The_New_Public_Diplomacy.pdf.
- Michalski, A. (2005). The EU as a soft power: The force of persuasion, Melissen, J. (Ed.), *The new public diplomacy – soft power in IR* içinde (s.124-147). New York: Palgrave.
- Nye, J. S. (2005). *Soft power: The means to success in world politics*. New York: Public Affairs. Erişim adresi: https://books.google.com.tr/books/about/Soft_Power.html?id=hTBxIMnpMloC&redir_esc=y
- Rosiere, S. (2007). *Géographie politique & géopolitique*, Paris: Ellipses.
- Sancar, G. (2014). *Kamu diplomasisi ve uluslararası halkla ilişkiler*, İstanbul: Beta.
- Santé Luxembourg. (2023). Le Luxembourg accueille la réunion de haut niveau des petits Etats de l’OMS. Erişim adresi: <https://sante.public.lu/fr/actualites/2023/05/whosci-2023.html>.
- Santer, J. (1986). Luxembourg and the future of the Atlantic Alliance. *Harvard International Review*, 9(1), 19-47. Erişim adresi: https://www.cvce.eu/content/publication/1999/1/1/b3b144f5-8368-4e45-888d-29dcf2c2deef/publishable_en.pdf

- Szondi, G. (2008). Public diplomacy and nation branding. *Netherlands Institute of IR, Discussion Papers in Diplomacy*. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/253744488_Public_Diplomacy_and_Nation_Branding_Conceptual_Similarities_and_Differences.
- T. C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Bakanlığı. (2024). AB'nin genişlemesi. Erişim adresi: https://www.ab.gov.tr/avrupa-birliginin-genislemesi_109.html#_ftn1.
- The Conversation. (2024). How Luxembourg is positioning itself to be the centre of space business. Erişim adresi: <https://theconversation.com/how-luxembourg-is-positioning-itself-to-be-the-centre-of-space-business-120436>.
- Thorhallsson, B. (2015). How do little frogs fly? Small states in the EU. *NUPI Policy Brief, 12*, 1-4. Erişim adresi: <https://www.files.ethz.ch/isn/190145/NUPI%20Policy%20Bief%2012-15-Thorallsson.pdf>.
- Thorhallsson, B. ve Steinsson, S. (2019). A theory of shelter, B.Thorhallsson (Ed.), *Small states and shelter theory:Iceland's external affairs* içinde (s. 24-59). New York: Routledge.
- Toute L'Europe. (2024). Luxembourg. Erişim adresi: <https://www.touteurope.eu/pays/luxembourg/>.
- Tür, Ö. ve Salık, N. (2017). Uluslararası ilişkilerde küçük devletler: Gelişimi, tanımı, dış politika ve ittifak davranışları. *Uluslararası İlişkiler Dergisi, 14*(53), 3-23. <https://doi.org/10.33458/uidergisi.513054>.
- Wurth, H. (2006). La politique étrangère du Luxembourg. *Revue Internationale et Stratégique 61*, 217-226. Erişim adresi: <https://www.cairn.info/revue-internationale-et-strategique-2006-1-page-217.htm>.
- Wurth-Rentier, J. (1981). Du Grand-Duché de Luxembourg et de la construction européenne. *Studia Diplomatica, 34*(1), 87-109. Erişim adresi: <https://www.jstor.org/stable/i40204765>

Extended Abstract

Purpose

The studies in the International Relations literature concerning the founding states of the European Union mainly focus on France and Germany. These two dominant powers' positions within EU has been the subject of various studies. However there are other countries with the founding state status like Luxembourg that are not examined as thoroughly in the discipline. Within this frame, the present study aims to contribute to small states studies by first treating the Luxembourg example. In this objective, on one hand said country's general foreign policy tendencies will be discussed, and on the other hand the public diplomacy activities managed by the Ministry of Foreign affairs will be examined. Integration into international organisations as a very common practice in small states' foreign policy choices, reaches a different level concerning the Luxembourg – EU relationship. The focus of the study is trying to answer how being the founding member of a supranational organisation like EU can become a public diplomacy tool for a small state.

Design and Methodology

As method of research the present study proceeds in a theoretical and applicative framework. While the theoretical part discusses small states theory and Luxembourg's foreign policy tendencies, the applicative part examines how European Union became a public diplomacy instrument for this country. Small states theory provides a substantial basis for making sense of small states' - such as Luxembourg – foreign policy choices. Meanwhile the applicative section discussing Luxembourg's public diplomacy activities and its relations with the EU helps explaining the public diplomacy policies of the member states.

Findings

The study underlines first that Luxembourg being a small state – in accordance with small states's foreign policy tendencies – is member to many international organisations. This situation can be explained by factors like the county's geographical location, historical process, border security, economic relations. Luxembourg's landscape, geographically disadvantaged and open to invasions, required the country to establish balanced relations especially with the neighbouring powers, from past to our day. The necessity of cooperation led to the membership to international organisations. Taking one step further, Luxembourg has become the founding member of various international organisations like NATO, OSCE. The European Union is another example as a supranational structure. According to the present study, Luxembourg's public diplomacy activities are affected by the above mentioned foreign policy factors as well. In addition to traditional activities such as tourism, science, economy, cultural diplomacy; country's public diplomacy activities are carried out within the frame of international organisations. In another saying, the public diplomacy of the country is directly related to public diplomacy of the EU, of which it is the founder. Moreover, as the founding member status reflects EU's common values and goals over Luxembourg, it contributes to the country's public diplomacy. In other words, being the founder of a supranational organisation and defending its values, leading active policies within the union, benefits Luxembourg's image. In this context, the success of the diplomacy and diplomats serving this cause is underlined as well. Being the founding member of EU and other international organisations has become a public diplomacy tool for Luxembourg.

Research Limitations

As the study focuses on Luxembourg and not on the two dominant founding powers of the union; France and Germany, it has limited bibliography. Small states studies are still restricted in our day. Accordingly, the number of academic papers about Luxembourg is restricted as well. The research made has revealed almost no studies concerning Luxembourg's public diplomacy. Therefore, the findings are mostly based on the writer's own analysis.

Implications (Theoretical, Practical and Social)

The present study focuses on the public diplomacy activities of Luxembourg, which is a founding member of the EU. According to the small states theory, three of the founding members of EU belong to the small states category. For this reason, focusing on the public diplomacy activities of Holland and Belgium on future studies would contribute also to small states studies. Moreover, as public diplomacy benefits many areas such as tourism, economy, culture, science, etc. and is directly related to foreign policy, it would also contribute to Belgium and Holland studies in these aspects. In other words, examining less studied countries instead of classic EU members will contribute both to theoretical and practical areas. Finally, the studies in said area would also play a part in EU studies.

Originality/Value

First of all, the study benefits small states studies which are limited. Also, as mentioned before, there are very few sources in Turkish about Luxembourg and its public diplomacy activities. In this sense, the present study is mostly based on the writer's analysis. Within this framework it contributes to an area that is less explored both in international relations literature and in small states theories.

Araştırmacı Katkısı: Yeliz KULALI MARTİN (%100).